

Annie Vreeland

Rachel het Joodse meisje

1)

De eerste levensjaren van Rachel Levi waren gelukkig.

Ze was het troetelkind van haar ouders.

Haar vader, een zakenman, kocht dikwijls mooi speelgoed voor Rachel.

Hij beminde een goed leven en was niet zo'n vrome Jood als zijn vader. Toch was hij voor de Joodse godsdienst niet geheel onverschillig geworden.

Hij vierde de Sabbath met zijn gezin. Vrijdagsmorgens plaatste Rachel Hebreeuwse spreuken tegen de luchters, waarin 's avonds de Sabbathkaarsen werden ontstoken. Die gaven zo'n intieme schijn in de kamer. Aan de blank gedekte tafel genoot Rachel van de krachtige soep, van de noten, die ze aan het dessert ook voor haar ouders mocht pellen.

Rachel was blij, dat haar ouders zo streng niet waren als grootvader.

Vaak was hij mager en zwak door 't langdurige vasten.

Hij toornde tegen zijn zoon, omdat hij op reis niet steeds kosjer at. Hij toornde tegen zijn volk, dat Palestina, de erve der vaderen, aan anderen had overgelaten en zich met de gojims vermengde.

De oude Levi geloofde toch vast, dat Palestina Israëls aardse tehuis weer zou worden. Jehova zou zijn volk niet altijd verstoten maar er Zich eens weer over ontfermen.

Elke morgen doopte grootvader, vóór hij ontbeet, een korstje brood in een vaatje met zout. Dit at hij als een herinnering aan de dienstbare tijd, die Israël in Egypte had doorgebracht.

Hij vertelde aan Rachel, dat de Joden bij hun vertrek uit Egypte ongezuurde broden hadden gegeten en ook het Paaslam. Als de verdervende engel bloed aan een deurpost gezien had, was die woning door hem gespaard. Maar in de huizen der verstokte Egyptenaren had hij rouw en droefheid gebracht.

Grootvader vertelde, dat Jehova Zijn volk een pad door de Rode Zee had gebaad, maar de Egyptenaren daarin had laten verdrinken.

Zo'n heerlijke tijd was het vroeger voor zijn volk geweest.

Jehova had rechtsstreeks tot hen gesproken.

Zijn tabernakel was in hun midden gesteld, met Zijn heerlijkheid had Hij later Salomo's tempel vervuld.

Maar Zijn volk was afvallig geworden.

Vreemde goden had het gediend.

Toen had Hij Israël door vreemde volken getuchtigd.

Ze moesten daardoor het: „Hoor, Israël, hoor, de Here uw God is een enig God...” weer leren verstaan.

Grootvader las dikwijls in de profeten.

In Jesaja en Jeremia, hij vertelde Rachel van Jeruzalems klaagmuur, waar ook Salomo's heerlijke tempel nog werd beweend.

Rachel luisterde stil.

Gitzwart haar omlijstte heur smal gezicht.

Haar moeder was een knappe, verwende Jodin, die zich goed kleepte en prachtige sieraden droeg.

Rachel was trots op haar moeder.

Een koningin kon in Rachels ogen niet mooier zijn.

Elk jaar werd in hun woning een loofhut geplaatst.

Het Purimfeest was een prettige tijd, Rachel vierde het graag.

Ze herdachten, dat de Joden in de dagen van koningin Esther van Hamans wraakzucht waren bevrijd, hielden in de loofhut een vrolijke maaltijd. Met Jim Kippoer, de Grote Verzoendag, was het anders gesteld. Op die dag vastten ze en deden boete.

Ze lazen Hebreeuwse gebeden en Levi ging naar de Synagoge.

Soms regende het op die dag, dan kropen de uren nog trager voorbij.

Met een zucht van verlichting zag Rachel de laatste minuten verstrijken... Jehova was streng, dat Hij dit van hen eiste.

Doch tot Grootvader durfde ze dit niet te zeggen.

Een Christenmeisje ontstak op de Sabbath wel eens het vuur. Ze zei, dat al die voorschriften en ceremoniën overbodig waren geworden.

De Messias was reeds gekomen.

Aan het kruis had Hij Gods Wet volkomen vervuld.

Om die woorden was Grootvader heel toornig geworden.

Jezus van Nazareth kon de ware Messias niet zijn.

„Die zal uit Bethlehem komen en de troon van koning David bestijgen...”

Grootvader kende wel Joden, die Jehova's Wet geheel met voeten hadden getreden. Ze aten zwijnevlees en deden zelfs op Jim Kippoer geen boete.

Grootvader spuwde verachtelijk, als hij over hen sprak.

Soms was Rachels vader opmerkelijk stil.

En ook onrustig.

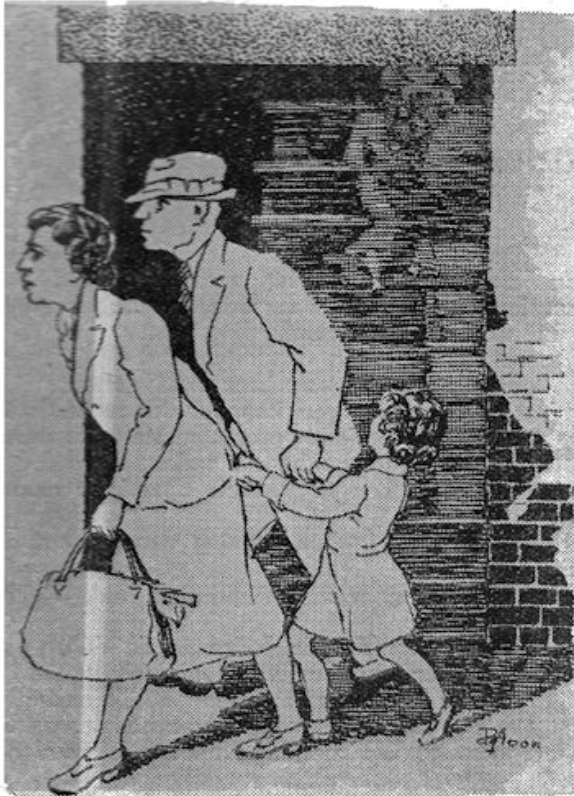
In Duitsland werden de Joden hevig vervolgd.

Ze hadden in de grote steden reeds eeuwen afgezonderd in gettho's gewoond, waren er bij duizenden dikwijls vermoord.

Nu weken de Joden ook uit Duitsland naar Nederland.

Ze werden door Levi geholpen, hij verscheurde driftig de kranten, waarin foto's van Joden mishandelingen afgedrukt waren.

„We moesten maar naar de nieuwe wereld verhuizen,” zei hij dan somber.

Maar Rachels moeder was zo aan hun woning gehecht.

„'t Zal in Nederland wel zo erg niet worden. De Koningin zou 't niet willen, dat ons zoveel leed aangedaan werd,” zei ze.

Maar de Koningin en Haar Huis werden ook door de Duitsers verdreven.

En toen begon ook voor Rachel en haar ouders het lijden.

Door grote plakkatens werden de Joden uit de Nederlandse gemeenschap gestoten. Op Zondagen mochten ze zich niet buiten begeven. Ze mochten op bepaalde uren in de winkels slechts kopen en ook Rachel en haar ouders moesten de Davidsster dragen. Het Christenmeisje bracht wel eens fruit. Dan, zei ze, dat Christus die wreedheden niet wilde, Hij had aan het kruis voor zijn beulen gebeden.

Rachels ouders geloofden heel stellig, dat Hamans galg voor Hitler reeds opgericht was. Maar van zijn soldaten hadden ze nog veel te lijden.

Levi was over zijn geld en zaken geen baas meer.

Ze werden van hun sieraden en tafelzilver beroofd, slechts de trouwringen mochten Rachels ouders behouden.

„We hadden naar Amerika moeten verhuizen,” zei Levi bedrukt.

„Naar Palestina. Hitler is de stok, die Jehova gebruikt om ons daarheen te drijven,” zei grootvader tot hem.

Op een Grote Verzoendag was het erg warm.

Het vasten duurde nog langer dan anders, want de Duitsers hadden de tijd met bijna twee uur verzet. Rachel leed hevige dorst.

Haar tong werd als leer, maar geen druppel

water werd haar gegund. Haar ouders weerstonden ook de verzoeking om iets te gebruiken.

Rachel hing op haar stoel, de kamer draaide voor haar. 't Gelaat van haar moeder werd hoe langer hoe smaller en bleker. „Ach nebbes” zuchtte zij soms.

Rachel vond Jehova weer streng en hardvochtig. Bewusteloos gleed ze plotseling van de stoel...

Ze leerde de angst met haar ouders ook kennen.

Angst, dat zij 's nachts van hun bed zouden worden gelicht. Angst voor het concentratiekamp, dat dikwijls het voorportaal van de gaskamers was.

Op een dag kwam Rachels vader niet thuis.

Angstig wachtten zijn vrouw en Rachel op hem.

Eerst laat kwam hen iemand vertellen, dat Levi, evenals zijn vader, opgepikt was. Zijn vrouw kreeg de raad, om met Rachel te vluchten. Een Christenfamilie wilde hen korte tijd onderdak geven, dan zouden ze verder wel zien. Na een korte aarzeling stemde ze toe.

(Slot volgt.)

VOOR POSTZEGELVERZAMELAARS

Het Postzegelboek¹⁾

Toen op 7 Mei 1840 de eerste postzegels in Engeland verschenen, moesten velen van deze nieuwheid niets hebben. Het was immers al jaren goed gegaan, zonder zulke opplakbare strookjes? Wie een brief ontving, moest de vracht betalen. Men verzond alle brieven ongefrankeerd. Maar daaraan kwam nu opeens een eind. Nu moest de man, die een brief verzond, port betalen. Gelukkig duurde de tegenstand kort. Op 1 Januari 1852 begon ook Nederland met de uitgifte van postzegels, die het beeld van Koning Willem III vertoonden. Al spoedig begon men te verzamelen, maar dit deden alleen schooljongens. Ze plakten de postzegels op een rijtje in een schrift of een klein album, land bij land.

Van lieverlede begonnen ook ouderen te verzamelen, al schaamden zij zich daarvoor eerst nog. Nu is dat heel anders. Er zijn nu in elk land duizenden postzegelverzamelaars en er komen nog steeds meer bij. Ze noemen zich philatelisten en de liefhebberij zelf heet „philatelie”. Dit vreemde woord is bedacht door de Franse verzamelaar Herpin. Het is gevormd uit de Griekse woorden „philos” (vriend) en „ateleia” vrijstelling van belasting.

Het verzamelen van postzegels is nu bepaald een kunst geworden. Men kan die kunst onmogelijk goed beoefenen zonder een bekwame gids. Zulk een gids nu is het Postzegelboek van meneer Van Brink, die helaas al overleden is. In dit boek kun je nu werkelijk alles vinden over het postzegelverzamelen, over tandingen en typen, papier, watermerk, drukmethoden, kleuren, plaatfouten enz. Het boek is prachtig geïllustreerd. We hopen dit jaar af en toe weer iets te geven voor postzegelverzamelaars en daarom wilden we jullie eerst eens wijzen op dit onmisbare, buitengewoon mooie boek, dat bij regelde bestudering echte philatelisten van jullie kan maken.

¹⁾ Het Postzegelboek door J. D. Brink, 5e druk, uitg Hollandia-drukkerij, Baarn. Prijs f7.90.

Annie Vreeland

Rachel het Joodse meisje

(2. Slot.)

Al droeg ze haar juwelen niet meer, was heur gelaat sterk vermagerd, Rachel vond haar altijd nog mooi.

't Werd een gevaarvolle tocht.

Bij elke voetstap dreigde ontdekking.

't Was Rachel, of in elk portiek een S.S.-er loerde.

Stevig omklemde ze de koude hand van haar moeder. Haar andere hand rustte in die van de Christen, die zijn leven voor hen wilde wagen.

Als Rachel aan haar grootvader dacht, huilde ze zacht. Hij zou liever sterven, dan dat hij niet kosjer at. Hun begeleider zei een bemoedigend woordje en veilig bereikten ze 't huis van de Christenfamilie. Ze werden er met hartelijke zorgen omringd, bleven er weken en maanden, want Rachels moeder werd ernstig ziek.

Buiten kwam Rachel niet, dit was te gevaarlijk.

Wel leerde ze 't leven van gelovige Christenen kennen.

De Bijbel werd aan tafel gelezen. En veel was voor Rachel overbekend.

Van de aartsvaders, de richters en de profeten, de koningen, die over Juda en Israël hadden geheerst, had grootvader haar zo vaak verteld.

Maar hier hoorde ze ook van Hem, Die meer dan Koning Salomo was.

Rachel volgde Hem op Zijn tocht door het heilige land.

Wat had Hij veel goed gedaan, zieken genezen, zelfs de dood had voor Zijn macht moeten vluchten.

Op Palmzondag had Hij in Jeruzalem Zijn intocht gedaan.

„Hosanna, Hosanna, de Zone Davids,” had de Joodse jeugd toen gejubeld. Palmtakken en kleren hadden ze voor Zijn voeten gespreid.

„k Had er wel bij willen zijn,” peinsde Rachel.

Maar een aards vorst was Hij niet geworden.

Het kruis werd Zijn troon, Rachel schreide toen zij dit wist.

Hoe had haar volk Hem dit kunnen aandoen...

Ook Rachels moeder, die langzaam herstelde, was dikwijls ontroerd.

Was die Bijbel der gojims werkelijk waar?

Dan dwaalde haar arme volk nog.

Was haar man nu maar hier.

De laatste tijd had hij ook geloofd, dat Israël naar 't beloofde land terugkeren zou.

„Palestina is van de Joden,” had grootvader zo dikwijls tot hen gezegd. Jehova Zelf had hen de schenkingsacte gegeven.

Als ze 't heilige land weer mochten bewonen, zou het nog vruchtbaarder dan vroeger door hen worden gemaakt. Dan zouden ze later weer onder hun wijnstok en vijgeboom zitten...

Nu twijfelde Rachels moeder, of dit hun de ware

rust en vrede zou schenken. De liefde van Christus werd haar te sterk.

Wat was Palestina, als Hij er niet als de ware Messias zou worden erkend?

Van Hem was Israëls historie vervuld.

Die erkenning kostte Rachels moeder veel strijd, telkens vreesde zij, dat ze zich toch zou vergissen.

Maar wat ze in dit huis had gehoord was zo schoon. God was niet zo hard en streng, als zij het ook had gedacht. Hij was het geweest voor Zijn Zoon.

In de woestijn had Hij gehongerd, aan 't kruis dorst geleden, opdat de jaarlijkse Grote Verzoendag niet meer nodig zou zijn. Hij had ook voor Zijn beulen om vergeving gevraagd.

Dikwijls sprak ze met Rachel er over.

„Grootvader zou boos zijn, als hij ons hoorde. Maar ik wou, dat hij dit eerder geweten had en vader ook, kind...” zei ze.

„Ach nebbes... grootvader...” zei Rachel bedroefd.

Van hem wisten ze niets.

Wel had hen iemand verteld, dat Levi ontsnapt en naar 't buitenland was uitgeweken.

Rachel droomde wel eens, dat grootvader haar toornig bestrafte. Dan werd ze met een beschreid gezicht wakker.

Maar ze kon over Jezus niet denken, zoals grootvader dit had gedaan. Ook voor haar volk had Hij alles geofferd.

En... op het eerste Pinksterfeest hadden duizenden Joden zich berouwvol tot Hem gewend...

In dit huis werd veel voor de vervolgte Joden gebeden.

Rachel leerde het ook doen.

In 't laatst van de oorlog moest ze met haar moeder weer vluchten. Ze werden tijdelijk in een lege garage verborgen, 't was er duf en kil en 't wemelde er van torren en spinnen.

Muizen trippelden langs hun matras.

Rachel en haar moeder waren er toch niet alleen. Ze spraken zacht over Hem, Die bij Zijn eigen volk een zwerver geweest was. Voor hun woede had Hij reeds als hulpeloos Kind moeten vluchten. Opnieuw kwamen ze in een Christelijke omgeving, nu buiten de stad.

Ze waren er betrekkelijk veilig.

En... 't eind van de oorlog kwam naderbij.

Zou er dan ook aan Israëls smartelijk lijden een eind zijn gekomen?

Na de bevrijding duurde het lang, eer Levi iets van zich liet horen. Zijn vrouw had met Rachel hun huis weer betrokken.

Ze hadden evacuees bij zich gekregen, maar Levi kwam niet.

Eindelijk kwam er een brief.

In 't concentratiekamp was zijn vader gestorven.

Levi had moeten beloven, dat hij, als hij de oorlog met zijn gezin overleefde, zich in Palestina een nieuw tehuis stichten zou. En die belofte wilde hij houden.

Hij had zich met de Hagana in verbinding gesteld.

Ze wilden trachten, Palestina per schip te bereiken. De Arabieren zouden hen wel niet met warme liefde ontvangen, maar door de Balfour-belofte had Engeland zich met de Joden verbonden.

Als het gelukte, moesten Rachel en haar moeder ook komen.

Toen de brief was gelezen, klopte Rachels hart even wild. Palestina was ook haar opnieuw dierbaar geworden, maar... anders dan vroeger.

Nu zou zij 't willen betreden omdat de Heiland daar had gewandeld. Judea en Galilea waren vol van Zijn werken geweest.

Met haar moeder wachtte Rachel in spanning op nieuwe berichten.

Aan haar grootvader dacht ze dikwijls bedroefd.

Dat hij veel had geleden, hadden ze wel tussen de regels gelezen.

Mevrouw Levi berichtte haar man, hoe wonderlijk ze in de oorlog waren beschermd. Ze schreef hem ook over 't nieuwe geloof, dat haar en Rachels deel was geworden. Ze verheelde hem niet, dat ze naar hereniging heel sterk verlangde, maar zonder 't geloof in de Heiland in Palestina niet gelukkig zou zijn.

Het antwoord bleef lang weg.

Intussen bezocht Rachel de school weer.

Christelijk onderwijs volgde ze nu.
Als ze naar Palestina ging, wilde ze met haar moeder eerst gaarne gedoopt zijn.

De tweede brief van haar vader 'was verbitterend geschreven.

Engeland liet de Joden in Palestina niet toe.

Het verloochende de Balfourbelofte en weer werden de Joden naar concentratiekampen, nu op het eiland Cyprus, gezonden.

't Lot van de Exodus, een schip met emigranten, wekte overal in de wereld beroering en deernis. In Palestina ontbrandde tussen de Joden en Arabieren de strijd. Levi was, in een nieuw idealisme, besloten, om met Palestina te leven of er mee ten onder te gaan. Hij had er reeds een boompje voor zijn vrouw en Rachel geplant, maar 't zou nog wel even duren, eer de strijd voor goed was beslist.

In de stad, waar blijde Hallels waren gezongen, dreunden kanonnen en ontploften granaten.

Bommen gierden over Bethlehem heen

Bedroefd lazen Rachel en haar moeder er van.

Ze baden veel of ook voor hun volk en Levi het deksel mocht worden weggenomen.

En op een Zondag werden ze in de Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes gedoopt.

Bij alle droefheid was dit een dag van vreugde voor hen.

Ze hadden het ware Paaslam leren beminnen.

Een nieuw Verbond had de Here met hen willen maken.

Maar in Jeruzalem waarde de gruwel der verwoesting opnieuw.

Soms was het Rachel, of ze grootvaders beverde stem hoorde vragen: „Zal God ons dan eeuwig blijven verstoten?”

Maar nu wist ze het antwoord.

God wachtte, tot Zijn volk langs de enige weg tot Hem terugkeren zou. Dat zou eerst waarlijk een dag van Gods vreugde voor Israël zijn.

„Ik word kinderverzorgster. En als ik in Palestina kom, zal ik de kinderen vertellen wat andere kinderen op Palmzondag hebben gedaan en gezongen. Ik zal hun vertellen, dat Jezus wel aan het kruis is gestorven, maar ook uit de doden opgewekt is,” dacht Rachel.

In Palestina werd nog gestreden, maar zij bereidde zich voor op de taak, die zij daar later om Gods wil zou willen vervullen.

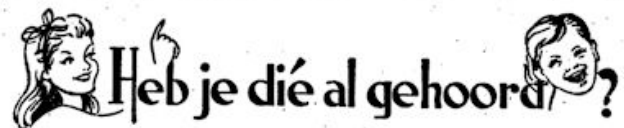
RECTIFICATIE.

In het eerste deel van dit verhaal in het vorige nummer is tot onze spijt een foutje geslopen.

Achter de zin: „Ze herdachten, dat de Joden in de dagen van Koningin Esther van Hamans wraakzucht waren bevrijd...” had een punt moeten staan. Dan had moeten volgen:

„Op het Loofhuttenfeest hielden ze in de loofhut een vrolijke maaltijd.”

Nu geeft het de indruk dat Purim en Loofhuttenfeest één zijn, maar dat is natuurlijk niet zo.

Ook 'n troost.

Schoenmaker: „'t Wordt toch eindelijk wel eens tijd, dat ge me die veertien gulden betaalt, ik kan toch niet telkens voor zo'n bagatel die lange weg afleggen?”

Jongmens: „O, wat dat betreft, dat is met Februari uit, want dan kom ik bij u in de buurt wonen.”